

RURAL PACT

Deklaratsioon Euroopa Liidu maapiirkondade ja maaelu arengu poliitika tuleviku kohta

Detsember 2024

Sisukord

Preambul	1
1. Maapiirkondade tulevik on kogu ühiskonna mure	2
2. Maaeluprobleemid vajavad kiiret reageerimist	3
3. Tulevane maaelu arengu poliitika peab maapiirkondade vajadusi tõsisemalt arvesse võtma	4
4. Maapiirkondade pikaajalise visiooni muutmine konkreetseks strateegiaks ja maaelupakti mudeli elluviimine	5
5. Suutlikkuse suurendamine ja isevastutuse loomine kohapeal	6
6. Maapiirkondadele tehtavate ELi kulutuste parem järelevalve	7

Rühm võtab oma arvamused, soovitusel või aruanded võimaluse korral vastu konsensuse alusel. Hääletuse korral otsustatakse hääletuse tulemus liikmete lihthääletenamusega. Vastu hääletanud või hääletamisest hoidunud liikmetel on õigus nõuda, et arvamuste, soovitustele või aruannetele lisataks dokument nende seisukoha põhjenduste kokkuvõttega.

Väljendatud arvamused kajastavad vaid maaelupakti koordineerimisrühma seisukohti ja neid ei tohi pidada Euroopa Komisjoni ametlikuks seisukohaks.

Preambul

Maaelupakt on ELi maapiirkondade arengu pikaajalist visiooni käsitleva teatisega ette nähtud algatus selleks, et arendada koostööd nii eri valitsemistasandite vahel kui ka mitmesuguste sidusrühmadega. Maaelupakti algatus on alt-üles suunatud ja mitmetasandilise valitsemise protsess, milles Euroopa Komisjon tegutseb vahendajana.

Maaelupakti koordineerimisrühm loodi komisjoni erirühmana, et arendada edasi maaelupakti ja juhtida selle protsessi. Koordineerimisrühma liikmetena¹ tunnistame tungivat vajadust sihipärase sekkumise ja uuendusliku poliitika järele, et lahendada arvukaid probleeme, mis tulenevad rahvastikukaost, rohe- ja digipöördest ning muust üleminekust ning maapiirkondade majanduse langusest. ELi rahaliste vahendite ja poliitika haldamisel tuleks tunnistada ja arvesse võtta seda, et maakogukondade edu on otsustava tähtsusega mitte ainult maaelanike, vaid ka Euroopa Liidu kui terviku majandusliku, keskkonnavalase ja sotsiaalse heaolu jaoks laiemalt.

Meie ühine eesmärk on luua elujõulised ja vastupidavad maakogukonnad, mis suudavad panustada majanduslikku, keskkonnavalasesse ja sotsiaalsesse kestlikku üleminekusse. Seepärast oleme koordineerimisrühma liikmetena ühiselt välja töötanud käesoleva deklaratsiooni vastuseks üheksale küsimusele, mis on esitatud dokumendis „[ELi maapiirkondade arengu pikaajaline visioon: peamised saavutused ja edasine tegevus](#)“. Deklaratsiooni võtsime vastu² 12. detsembril 2024.

Rahastanud
Euroopa Liit

1. Maapiirkondade tulevik on kogu ühiskonna mure

1.1. ELi majanduslik ja sotsiaalne heaolu sõltub väga palju maapiirkondadest

Maakogukondadel on ELi majanduses keskne roll. Maapiirkondades arenevad jõudsalt sellised sektorid nagu põllumajandus ja kestlik toidutootmine, metsandus, kalandus ja taastuvenergia, mis toetavad toiduga kindlustatust, ressursside majandamist ja energiastrateegiaid (eelkõige taastuvenergiat).

Maapiirkonnad on ka muutumas majandustegevuse keskusteks, kus tegeletakse põllumajandus- ja ökoturismi ning digiettevõtlusega. Sealsed kogukonnad rikastavad ELi sotsiaalstruktuuri, võimaldades ainulaadset elustiili, mida iseloomustavad suurem avarus ja tihedamad sidemed kohalike kogukondade inimeste vahel.

Lisaks säilitavad maapiirkonnad kohalikke traditsioone ja kultuuripärandit ning edendavad kultuurilist mitmekesisust, lõimides uustulnukaid ja rändajaid, samuti tugevdavad julgeolekut piirialadel.

1.2. Euroopa Liidu maapiirkonnad on kliimamuutustega tegelemisel otsustava tähtsusega

Maapiirkonnad on nii kliimamuutuste leevendamise kui ka nende mõjuga kohanemise keskmes. Need on koduks kestlikule toidutootmisele, põllumajandusmaa ja metsa majandamisele, taastuvenergia tootmisele, looduslike elupaikade säilitamisele ja ökosüsteemiteenuste osutamisele (eelkõige tundlikes ökosüsteemides, nagu mäed ja saared).

Kliimastrateegiate edu sõltub olulisel määral sellest, kui palju on maakogukondadel jõudu selleks, et võtta omaks kestlikke tavasid, tugevdada vastupanuvõimet ja aidata kaasa ülemaailmsele kliimamuutuste vastasele võitlusele.

1.3. Maapiirkondade ressursse ei tohiks ära kasutada ja neid tuleb majandada kestlikult

Maapiirkondades on väärtuslikke loodus-, kultuuri- ja majandusvarasid, kuid neid ei tohiks kasutada ära ega üleliia, vaid mõelda nende pikaajalisele jätkusuutlikkusele. Näiteks

sellised taastuvenergiaprojektid nagu mägipiirkondade tuuleturbiinid tuleks ehitada läbimõeldult, et tasakaalustada keskkonnamõju ja kohaliku kogukonna huve ning tagada, et kasu saavad ka kohapeal elavad inimesed.

Samuti tuleks turismi maapiirkondades hoolikalt majandada, et kaitsta maastikke ja säilitada kultuuripärandit, koormamata seejuures kohalikke ökosüsteeme. Lisaks peaks mulla- ja veevarude majandamisel kasutama vastutustundlikke tavasid, et vältida degradatsiooni ja säilitada elujõulisus tulevaste põlvkondade jaoks.

1.4. ELi poliitika peaks edendama kestlikku maaelu arengut sihispärasemalt

ELi poliitika peaks edendama kaasavust ja kestlikku maaelu arengut, sealhulgas investeringuid taristusse, kestlikesse tavadesse ja uutesse kohalikesse majandussektoritesse (nt ringmajandus, taastuvenergiakogukondadel põhinev hajutatud energeetika, sotsiaalne ja kogukonnakeskne majandus ning digiüleminek).

ELi poliitika peaks tagama, et maakogukonnad ja nende elanikud, sealhulgas kohalikud omavalitsused, kodanikuühiskonna organisatsioonid ja erasektori üksused (kaasa arvatud maaettevõtted), saaksid tasakaalustatult ja jätkusuutlikult anda positiivse panuse liidu tulevikku.

2. Maaeluprobleemid vajavad kiiret reageerimist

2.1. Maapiirkondi ähvardavad demograafilised probleemid ja majanduslangus

Maapiirkonnad on sattunud rahvastikukao ja elanikkonna vananemise tsüklisse. Majanduslangus ja teenuste vähenemine, samuti teenustele juurdepääsu puudumine (sh kättesaadavus maapiirkondades ning piisavad ja taskukohased liikuvusvõimalused, haridus- ja tervishoiuteenused) ning eluasemenappus ja maakasutusõiguse puudumine kiirendavad veelgi väljarännet, eriti noorte puhul.

Tööjõupuudus ja kvaliteetsete töövõimaluste vähesus ning ettevõtete (sh kohalike kaupluste) sulgemine nõrgendavad veelgi maakogukondi ja süvendavad demograafilisi probleeme.

2.2. Maakogukonnad vajavad innovatsiooni, et kohaneda digi-, rohe- ja majandusüleminekuga

Maakogukondadel on enneolematud probleemid digi-, rohe- ja majandusüleminekuga kohanemisel. Hädavajalik on teha märkimisväärseid investeeringuid tulevikukindlasse taristusse ja innovatsiooni (sh tehnoloogilised, sotsiaalsed, ettevõtlus- ja juhtimisalased uuendused), et maapiirkonnad ei jääks nendest üleminekutest kõrvale.

2.3. Eri piirkondades on eri probleemid, millele tuleb reageerida sihipäraselt

Tuleb teadvustada, et erinevates maapiirkondades (nt mägipiirkonnad, saared, ääre poolsed ja ääre poolseimad piirkonnad ning piirialad) on eri võimalused ning seal on ka erinevad probleemid, mis nõuavad nüansseeritud poliitikameetmeid ja sekkumist, nagu on rõhutatud Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 174.

Näiteks: peamine murekoht on kaugus linnakeskustest ning ühendused linna- ja maapiirkondade vahel; mägipiirkondades on erivajadused teenuste kättesaadavuse ja ligipääsetavusega seotud probleemide tõttu; ääre poolseimad piirkonnad on samuti oluliste piirangutega,

mis tulenevad nende piiratud territooriumist, saarelisest asendist ja eraldatusest, ning märkimisväärne kaugus suurematest turgudest toob kaasa kulusid; piirialad on aga sageli eriti haavatavad julgeolekuprobleemide, majanduslanguse ja geopoliitiliste pingete tõttu.

2.4. Vähene suutlikkus ahendab maakogukondade tegutsemisvõimet ja rahastamisvõimalusi

Maakogukondade suutlikkus on tihti oluliselt piiratum ja seda süvendavad veelgi demograafilised muutused, eriti kui sealt lahkuvad noored ja haritud inimesed. Peale selle sõltuvad maakogukonnad suurel määral vabatahtlikust tööst ja kodanikuühiskonna organisatsioonidest, mis mõlemad vajavad tugevat toetust ja suuremat tunnustust.

Vähene suutlikkus takistab maakogukondadel leida rahastust ja tõhusalt tulevikku planeerida. Maapiirkondades puudub sageli sihtrahastus ja kui rahastus ongi kättesaadav, piiravad selle tõhusat kasutamist bürokraatlikud takistused, näiteks liiga keerulised menetlused. Kogukonna juhitud kohaliku arengu meetod on oma tugevatest külgedest ja tõendatud tulemustest hoolimata praegu märkimisväärselt alarahastatud ja alakasutatud.

3. Tulevane maaelu arengu poliitika peab maapiirkondade vajadusi tõsisemalt arvesse võtma

3.1. Tugevdada mitut poliitikavaldkonda ja mitut rahastamist hõlmavat toetust maapiirkondadele, sh maapiirkondadele avalduva mõju hindamist

Maaelu arengu poliitikas tuleks järgida terviklikku ja integreeritud poliitilist lähenemisviisi, pidades tähtsaks sellise mõju hindamist, mida eri poliitikavaldkonnad maapiirkondadele avaldavad. Maapiirkondadele avalduva mõju hindamine on kontseptsioon, mis tähendab valdkondliku poliitika läbivaatamist maapiirkondade vaatenurgast, et muuta poliitika eesmärgipäraseks nende jaoks, kes maal elavad ja töötavad,³ ning see peab olema midagi enam kui abstraktne põhimõte ja seda tuleb tugevdada asjakohaste eeskirjade, menetluste ja põhjalike metoodikasunuste abil.

Maaelu arengu poliitika rahastamisel tuleks ühendada Euroopa, riigi ja piirkonna tasandi rahastamisallikad. Selleks et maakogukonnad saaksid vajalikke vahendeid, on väga oluline kooskõlastada jõupingutusi ELi eri poliitikavaldkondade ja fondide ning muude rahastamisvoogude vahel. Maapiirkondade sidusrühmad peaksid olema asjaomase poliitika kujundamisse tihedalt kaasatud.

3.2. Tugevdada selliseid kogukonna juhitud ja kohapealseid lähenemisviise nagu LEADER või kogukonna juhitud kohalik areng ja arukad külad

Kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodit tuleks laialdasemalt kasutada põhimeetodina, mille abil selgitada välja vajadused, töötada välja kohalikud kavad ja strateegiad, planeerida kohalikke projekte ja neid rakendada ning jaotada rahalisi vahendeid. Kogukonna juhitud kohaliku arengu meetod on alt-üles-lähenemisviis piirkondlikule ja kohalikule arengule, mille puhul kohalikud kogukonnad ise juhivad oma arenguvajaduste määramist ja nendega tegelemist, sealhulgas kohalike otsuste tegemist (nt kohalikud algatusrühmad), kaasamist rohujuuresandil ja mitmest fondist rahastamist.

See meetod võimaldab ka tegeleda piirkonnapõhiste vajadustega sihipärasemalt. LEADER on olnud peamine kogukonna juhitud kohaliku arengu meetod, mida on

maapiirkondades aastakümneid edukalt kasutatud; mitmest fondist rahastatavat kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodit seevastu on maapiirkondades ja väljaspool maapiirkondi jõuliselt soositud, kuid liikmesriikides ei ole seda laialdaselt kasutusele võetud.

Viimasel ajal on esile kerkinud ka muud kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodid, eelkõige arukate külade algatus. Algatuse eesmärk on tugevdada maakogukondade vastupanuvõimet selle abil, et edendatakse tehnoloogilist ja sotsiaalset innovatsiooni kohalikul maakogukonna tasandil, järgides kogukonna juhitud kohaliku arengu põhimõtteid (st innovaatiliste arukate algatuste osaluspõhine terviklik kohalik planeerimine ja rakendamine, mida juhivad kogukonnad).

3.3. Tugevdada seoseid ELi toetuse ja maakogukondade liikumiste vahel

Lisaks ametlikele kogukonna juhitud kohaliku arengu meetoditele on Euroopa Liidu kodanikuühiskonnas kohalikul, piirkonna, riigi ja Euroopa tasandil tugev ühendusvõrgustik, mis hõlmab paljusid kohalikke rühmi, külade ja piirkondade ühendusi, arengufonde, sotsiaalseid ettevõtteid, kogukonnanõukogusid, kohalikke partnerlusi jne.

Paljudel sellistel maakogukondade liikumistel on pikk traditsioon, mis ulatub enam kui 50 aasta taha, ning nende raames on välja töötatud riiklike ja Euroopa maapiirkondade parlamentide süsteem, et anda maakogukondadele sõnaõigus ja parandada suutlikkust kohapeal. Selliste võrgustike rahastust (mis tuleb peamiselt piirkonna või riigi valitsuselt ja liikmemaksudest) tuleks täiendada Euroopa rahaliste vahenditega, et säiliks võrgustike kriitiline suutlikkus.

3.4. Maapiirkondadel peaks olema poliitikakujundamises sõnaõigus ja nende huvid peaksid olema paremini esindatud

Olenemata sellest, kas EL tulevikus poliitika ja programmide puhul, mille eelarvet täidetakse koostöös liikmesriikidega, järgib ühest või mitmest allikast rahastamise süsteemi, ei piisa enam sellest, kui jätta täielikult liikmesriikide otsustada, millise osa ELi rahalistest vahenditest nad maaelu arengu eesmärkidel eraldavad.

Kuigi maapiirkonnad on Euroopa kestliku arengu jaoks kriitilise tähtsusega ja kliimameetmete keskmes, on maapiirkondade ja kogukondade huvide esindatus väljaspool põllumajandust suhteliselt nõrk võrreldes muude valdkondlike ja territoriaalsete (nt linna) huvidega. Seetõttu ei ole maapiirkonnad ega maakogukonnad saanud poliitikas ja rahastamises piisavalt tähelepanu.

3.5. Anda liikmesriikidele volitus eraldada vahenditest miinimumosa maaelu arenguks

Kooskõlas maapiirkondadele avalduva mõju hindamise põhimõtetega pooldab koordineerimisrühm ELi tasandi siduvat tulevikukohustust ja selgeid nõudeid liikmesriikidele. Nende kohaselt tuleb maapiirkondadele ja maakogukondadele eraldada kohustuslik protsent (nt vähemalt 30%) kõigist mitmeaastase finantsraamistiku alla kuuluvatest ELi vahenditest, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika ja ÜPP vahenditest, et saavutada maaelu arengu eesmärgid, mis on seatud muudes valdkondades kui põllumajandus.

3.6. Muuta kohustuslikuks suurem miinimumeraldis kogukonna juhitud kohaliku arengu kaudu

Praegune 5% vahendite eraldamine kogukonna juhitud kohaliku arengu meetodi kaudu ei ole enam piisav. Maaelu arengule suunatud vahendite kohustuslik osa (nt vähemalt 10%) tuleks jaotada kohalikul tasandil juhitavate ja kohapõhiste kogukonna juhitud kohaliku arengu mehhanismide (nagu LEADER ja arukate külade algatus) kaudu, et tagada kohalikele kogukondadele nende arengu edendamiseks vajalikud rahalised vahendid.

3.7. Kaaluda alternatiivse lahendusena sihtotstarbelist maaelu arengu programmi ja fondi

Meie arvates on vajalik kehtestada ELi vahendite kohustuslik miinimumeraldis maaelu arenguks (olenemata lõplikust poliitikast ja rahastamisstsenaariumist), nagu on esitatud punktis 3.5. Kui see aga osutub võimatuks, tuleks luua sihtotstarbeline Euroopa Maaelu Arengu Fond (ERUDF) ja programm ning eraldada selleks piisavad vahendid (nt vähemalt 30% kõigist ELi vahenditest – vt punkt 3.5).

Selline lähenemisviis tõstaks maaeluga seotud küsimusi ELi poliitikas rohkem esile ja teeks maakogukondadele kättesaadavaks suurema rahastamise. Lisaks tuleks kogukonna juhitud kohaliku arengu algatustele anda suuremat rahalist toetust ka Euroopa Maaelu Arengu Fondist, juhul kui see luuakse.

3.8. Võimaldada liikmesriikidele paindlikkust maaelu arengu prioriteetide ja strateegiate kindlaksmääramisel

Kuigi maaelu arengu eraldised peaksid olema kohustuslikud, on paindlikkus väga oluline, et liikmesriigid saaksid rahastada konkreetseid eesmärgi, mis tulenevad liikmesriigi maaelu arengu strateegiast, mis omakorda on kooskõlas ELi laiemal raamistiku ja prioriteetidega. Mõõdapäasmatult oluline on vajaduspõhine ja tulemustele suunatud rahastamismudel, mis arvestab maa- ja linnapiirkondade erinevaid vajadusi.

4. Maapiirkondade pikaajalise visiooni muutmine konkreetseks strateegiaks ja maaelupakti mudeli elluviimine

4.1. Muuta maaelu arengu pikaajaline visioon maaelu arengu strateegiateks kõikidel tasanditel

ELi maapiirkondade arengu pikaajaline visioon tuleb muuta konkreetseteks strateegiateks ELi, riikide ja piirkondade tasandil. Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad töötaksid välja riiklikud (ja piirkondlikud) maaelu arengu strateegiad,

mis on kooskõlas ühiste ELi prioriteetidega. Need on esitatud sellistes strateegilistes dokumentides nagu ELi maapiirkondade arengu pikaajaline visioon, Euroopa rohelepe ja Euroopa digikümnend.

Strateegiad tuleb välja töötada partnerluses maapiirkondade sidusrühmadega, sh kohalikul tasandil, et need kajastaksid piisavalt kohalikke prioriteete ja vajadusi.

4.2. Luua maaelupakti mudel tugevate institutsioonidevaheliste struktuuride ja koordineerimise abil

Piirkonna, riigi ja ELi tasandil tuleks maaelu arengule suunatud pingutusi koordineerida spetsiaalsete institutsiooniliste raamistike kaudu, mis tagavad nii horisontaalse kui ka vertikaalse koordineerimise. Tuleks järgida maaelupaktiga seotud juhenddokumendis „[Maaelupakti ellurakendamine liikmesriikides](#)“ esitatud põhimõtteid ja mehhanisme.

Riikide ja piirkondade valitsusse nimetatud liikmed ning kohustuslikud ministeeriumidevahelised koordineerimisrühmad aitavad luua sidusa poliitika ja tõhusalt hinnata maapiirkondadele avalduvat mõju. Niisugused mehhanismid oleksid eeltingimus selleks, et saada juurdepääs maaelu arenguks eraldatavatele vahenditele.

ELi tasandil võiks spetsiaalselt selleks loodav maaelu arengu peadirektoraat (DG RURAL) ühtlustada ja koordineerida

maaelu arengu alaseid pürgimusi ja pingutusi. Lisaks tuleks tugevdada koostööd ja koordineerimist asjaomaste peadirektoraatide (põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat, regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat – võimalik, et ka tulevane maaelu arengu peadirektoraat ja teised asjaomased peadirektoraadid) vahel.

4.3. Suurendada korraldusasutuste suutlikkust maaelu arengu ja maapiirkondadele avalduva mõju hindamise valdkonnas

Maapiirkondadele avalduva mõju hindamine tuleks riigi ja ELi tasandil integreerida, eriti õigusloomele eelnevas ja järgnevas etapis. Korraldusasutusi ja teisi olulisi poliitikaorganisatsioone tuleb koolitada maaelu arengu ja maapiirkondadele avalduva mõju hindamise valdkonnas, et tagada poliitika tõhus rakendamine. Tehniline oskusteave ja suutlikkuse suurendamine on olulised, et toetada nimetatud ametiasutusi maaelu strateegiate haldamisel.

5. Suutlikkuse suurendamine ja ivesvastutuse loomine kohapeal

5.1. Tugevdada kohaliku tasandi suutlikkust sihtrahastuse ja tehnilise toe kaudu

Maakogukonnad ja eelkõige väikesed ja piiratud ressursidega kogukonnad peaksid saama tehnilist tuge, et arendada projekteid ja orienteeruda rahastamisaotlustes. Seda võivad hõlbustada kohalikud algatusrühmad, riigi maaeluvõrgustikud ja sihtotstarbelised Euroopa võrgustikud (sh maaomavalitsuste võrgustikud).

Tuleks eraldada piisavalt ELi vahendeid ELi tasandi võrgustike loomiseks, tehniliseks toeks ja ettevalmistavateks meetmeteks, et suurendada suutlikkust ja võimaldada kogemuste vahetamist ELi tasandil (ja ka kolmandate riikide maapiirkondadega).

5.2. Taotlusmenetlus võiks olla kohalike toetusesaajate jaoks paindlik

Taotlusmenetluses peaks olema ruumi suuremale paindlikkusele ja avatust katsetamisele. Väiksemate projektide koormust saaks kergendada finantseeskirjade lihtsustamisega, võttes kasutusele tulemuspõhised maksed ja lihtsustatud kuluarvestuse (nt ühikukulud ja ühekordsed

maksed). Tulemuspõhine rahastamine ja ühtlustatud finantsaruandlussüsteemid on olulised kogukonna juhitud algatuste toetamiseks.

5.3. Stardirahastuse pakkumine projektide ettevalmistamiseks ja ideede arendamiseks

Stardirahastus, näiteks ideede arendamiseks, projektide kirjutamiseks ja ettevalmistamiseks, ning käivitamiseks vajalikud ressursid on algatuste ja projektide varajases etapis otsustava tähtsusega. Ametlike kirjalike taotluste täiendamiseks võiks lubada esitada projektide suulisi lühitutvustusi, mis annaksid vähem kogunud taotlejatele paremad võimalused rahastuse saamiseks.

5.4. Toetada maakogukondi innovatsioonis ja rahvusvahelises teabevahetuses

Innovatsiooni toetamine alates idee-etapist on maakogukondades loominguiliste lahenduste edendamisel murrangulise tähtsusega. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et väiksemad tegutsejad saaksid osaleda

innovatsiooniprojektides ja piiriüleses koostöös. Väikesed maakogukonnad peaksid saama tehnilist tuge ja nad peaksid paremini vahetult juurde pääsema sellistele eelarve

otsese täitmise alla kuuluvatele ELi programmidele nagu „Euroopa horisont“ ja Interreg.

6. Maapiirkondadele tehtavate ELi kulutuste parem järelevalve

6.1. Tugineda olemasolevatele seireraamistikele ja -andmetele ning võtta arvesse kvalitatiivseid aspekte

Andmed (nt ELi maapiirkondade vaatluskeskuse kaudu kogutud ja esitatud andmed) peaksid parandama tõenduslohist poliitika kujundamist. Olemasolevaid andmekogumis- ja seireraamistikke tuleks võimendada, võttes fookusesse peamised sotsiaalsed ja majanduslikud näitajad, mis annavad väärtuslikku teavet maakogukondade heaolu kohta.

Lisaks kvantitatiivsetele andmetele tuleks seiresüsteemi integreerida immateriaalseid hüvesid hõlmavad kvalitatiivsed näitajad, nagu sotsiaalne kapital ja kogukonna ühtekuuluvus. Lisaks tuleks andmete kogumisel arvesse võtta pikaajalist jätkusuutlikkust (st pärast toetatud projektide lõppu saadud tulemusi ja mõju).

6.2. Jälgida ELi kulutusi vastavalt sektoritele ja territooriumide liikidele

ELi vahendid tuleks märgistada sektorite ja territooriumide kaupa, et aidata paremini mõista maapiirkondadele eraldatud vahendite osakaalu ja seekaudu tagada, et need piirkonnad saavad vahenditest oma õiglase osa. Territooriumide kaupa märgistamisel tuleks arvesse võtta ka maapiirkondade eripära (vt punkt 2.3), eelkõige erilist tähelepanu vajavate piirkondade puhul (nt mäed, saared, piirialad ja äärepoolseimad piirkonnad).

See lähenemisviis aitab vältida olukordi, kus rahastamisest saavad ebaproportsionaalselt suurt kasu suutlikumad maapiirkonnad. Sellise märgistamissüsteemi rakendamine võimaldab vahendite eraldamist tõhusamalt jälgida ja tagada maaelu arengu eesmärkide saavutamise.

6.3. Töötada välja SMART-näitajad kohalike projektide jaoks

Kohalike projektide jaoks tuleks välja töötada standardkogum SMART-näitajaid (konkreetsed, mõõdetavad, saavutatavad, asjakohased ja ajaliselt piiritletud näitajad). Maapiirkondade sidusrühmadele tehnilise toe pakkumine nende näitajate mõõtmisel tagaks projektide järjepideva hindamise. Kuid seda tuleks teha nii, et kohalikele sidusrühmadele ega projekti raames toetuse saajatele ei pandaks andmete kogumisega ebaproportsionaalselt suurt halduskoormust.

1 Euroopa vabaühenduste, kodanikuühiskonna organisatsioonide, ettevõtlusorganisatsioonide ja riigiasutuste esindajad; akadeemiliste ringkondade ja teadusasutuste esindajad; valitud esindajad kolmest võrgustikust, mis moodustavad Euroopa maapiirkondade parlamendi juhtrühma (ELARD, ERCA, PREPARE); Euroopa Parlament (COMAGRI ja COMREGI), keda esindavad Euroopa Parlamendi liikmed; Regioonide Komitee (NAT ja COTER), keda esindavad selle liikmed (kohalikud ja piirkondlikud omavalitsused), ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (NAT ja ECO), keda esindavad selle liikmed; kolm liikmesriiki – Euroopa Liidu Nõukogu eesistujariikide kolmiku esindajad – ja kaks esindajat igast liikmesriigist: üks maaelu arengu ja teine territoriaalse ühtekuuluvuse jaoks.

2 Koordineerimisrühm võtab oma arvamused, soovitusel või aruanded vastu konsensuse alusel (lühthälteenamusega). Praeguse deklaratsiooni on vastu võtnud koordineerimisrühma 29 liiget 31st.

3 https://rural-vision.europa.eu/action-plan/cross-cutting/rural-proofing_en.

Ühinege maaelupakti kogukonna ja veebiplatvormiga:
https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en.

 ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Luxembourg, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2024

© Euroopa Liit, 2024. CC-BY 4.0

Kaanefoto: ©Flickr

Maaelupakti tugiamet on projekt, mida rakendab

PRINT ISBN 978-92-68-24264-3 doi:10.2762/3546995 KF-01-25-002-ET-C

PDF ISBN 978-92-68-24263-6 doi:10.2762/6162980 KF-01-25-002-ET-N

Rahastanud
Euroopa Liit